

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет педагогічний

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

«ПСИХОЛОГІЯ»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Соціальна педагогіка

Спеціальність І 11- Дитячі та молодіжні служби

.....Галузь знань І – Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “26” серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Психологія
Викладач	канд.психол.наук, доц. Тимків Лідія Степанівна
Контактний телефон викладача	066 7808036
E-mail викладача	lidia.tymkiv@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Згідно розкладу консультацій

2. Анотація до навчальної дисципліни

Освітній компонент «Психологія» передбачає вивчення здобувачами вищої освіти теоретико-прикладних засад психології, її зв'язків з іншими науками; формування готовності, вмінь та навичок застосовувати психологічні знання при вирішенні професійних завдань; розвитку, професійно-важливих здібностей і якостей: спостережливості, пам'яті, мислення, комунікативності та ін. Дисципліна складається із питань, що мають теоретико-методологічне значення для загального уявлення про природу психічних явищ, соціальні процеси, вікові особливості психічного розвитку особистості, а також передбачає засвоєння умінь щодо використання психології у соціально-педагогічній діяльності..

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета вивчення курсу – засвоєння студентами знань про природу психіки людини, співвідношення природних і соціальних факторів в її розвитку, елементів психологічного забезпечення їх майбутньої професійної діяльності, а також те, як проходить усвідомлення людиною навколишнього світу і самої себе.

Основними цілями вивчення дисципліни є: засвоєння студентами основних понять, категорій та закономірностей загальної, вікової і педагогічної психології; історії їх розвитку та актуальними напрямками сучасних досліджень; ознайомлення з методологічними принципами психології та методами психологічного дослідження; формування практичних навичок вивчення особливостей психічного розвитку дітей різного віку, необхідних як у професійній діяльності фахівців соціальної роботи, так і повсякденному житті.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що

передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського, демократичного суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-5. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК-9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК-2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів.

СК-4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

СК-11. Здатність до надання допомоги та підтримки дітям та молоді а також їх сім'ям із врахуванням індивідуальних потреб, вікових відмінностей, тендерних, етнічних та інших особливостей в тому числі на етапі раннього втручання.

СК-15. Здатність взаємодіяти з дітьми та молоддю, представниками різних професійних груп та громад.

Програмні результати навчання

РН 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних завдань і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

РН 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

РН 12. Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності, в тому числі на етапі раннього втручання.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	24
семінарські заняття / практичні / лабораторні	36
самостійна робота	120

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий / вибірковий
1	I11- Дитячі та молодіжні служби	1	Обов'язковий
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		кількість год.	
		лекції	заняття сам. роб
Тема 1. Предмет, завдання і методи психології		2	2 4
Тема 2. Розвиток психіки і свідомості		2	2 6
Тема 3. Склад і структура особистості		2	2 8
Тема 4. Пізнавальні психічні процеси особистості		1	2 8
Тема 5. Емоційно-вольові процеси особистості		1	2 8
Тема 6. Індивідуально-психологічні особливості особистості			2 8
Тема 7. Психологічний аналіз діяльності		2	2 6
Тема 8. Спілкування як соціально-психологічний феномен			2 8
Тема 9. Психологія соціальних груп		2	2 6
Тема 10. Соціально-психологічні проблеми соціалізації особистості		1	2 10
Тема 11. Проблема психічного розвитку особистості в онтогенезі		1	2 10
Тема 12. Психічний розвиток дитини раннього дошкільного віку			2 4
Тема 13. Психологічні особливості розвитку особистості дитини дошкільного		2	2 4

віку (3-6 років)			
Тема 14. Психічний розвиток і формування особистості молодшого школяра	2	2	4
Тема 15. Характеристика психічного розвитку підлітка	2	2	6
Тема 16. Психологічні особливості становлення особистості в юнацькому віці.	2	2	6
Тема 17. Студентський вік, як період ранньої дорослості.		2	8
Тема 18. Психологія дорослості	2	2	6
ЗАГ.:	24	36	120

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Семінарське/практичне заняття – 25 балів Самостійна робота 5 балів Контрольна робота (письмова) – 10 балів; Тестова – 10 балів; Екзамен – 50 балів
Вимоги до письмових робіт	Контрольна робота студентів (письмова) максимально оцінюється у 10 балів; тестова – 6 балів. Протягом семестру проводиться 1 контрольна робота (письмова). Структура завдання для письмової контрольної роботи містить 3 питання: 2 з них - відносяться до розкриття теоретичного змісту курсу (при відповіді на «відмінно» студент отримує 4 бали за кожне), а 1-практико зорієнтоване питання (оцінюється в 2 бали. Контрольна письмова робота виконується на останньому практичному/семінарському занятті.
Семінарські заняття	Максимальна оцінка за відповідь на занятті – 5 балів, загальна сума балів за всі заняття – 25 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент допускається до екзамену при умові вчасного виконання самостійних робіт та позитивної оцінки при написанні контрольної роботи, виконанні тестових завдань, а також позитивної оцінки при

	відпрацюванні (перездачі) пропущених занять. Можливість позитивної оцінки визначається при умові наявності конспекту семінарських занять, усного володіння теоретичним матеріалом і розуміння ключових понять; термін відробки повинен завершуватися протягом наступних двох тижнів після пропущеного заняття (у випадку великої кількості пропусків у студента або великої кількості студентів викладач використовує письмову форму - тестування).
Підсумковий контроль	Форма контролю – екзамен. Форма здачі – письмова. Структура білета – 4 завдання, з яких 2 питання відносяться до розкриття теоретичного змісту курсу, 1 завдання – тестове; 1 завдання на формулювання одного з визначень категоріального апарату ОК.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: у процесі виконання письмової (контрольної) роботи неприпустимими є плагіат та списування.

Академічна доброчесність: Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

Відвідування занять Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до [Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника”](https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf) (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf

Неформальна освіта: студент може отримати додаткові 5 балів за сертифікати проходження курсів освітніх платформ, що відповідають освітньому компоненту – включають до балів самостійної роботи.

8. Рекомендована література

Основна:

1. Александров Ю. Психологія розвитку: навч. посібник. Харків: ФОП. Панов А. М, 2015. 336 с.
2. Варій М. Загальна психологія: підручник. Т.1. К.: Апріорі, 2016. 382 с.

3. Вікова і педагогічна психологія / О.Скрипченко, Л.Долинська, З. Огороднійчук та ін., 2-е вид., допов. Київ: Каравела, 2019. 400 с.
4. Волошина В., Долинська Л., Ставицька С., Темрук О. Загальна психологія: практикум. К: Каравела, 2019. 280 с.
5. Горецька О. Геронтопсихологія: навчальний посібник. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2017. 210 с
6. Карпенко Є. Вікова та педагогічна психологія : Актуальні студії сучасних українських учених : навч. посібник. Дрогобич : Посвіт, 2014. 152 с.
7. Колобич О. Загальна психологія: навчально-методичний посібник. Львів, 2018. 172 с
8. Максименко С. Загальна психологія : навчальний посібник для ВНЗ. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 272 с.
9. Москалець В. Загальна психологія : підручник. К. Ліра–К:, 2020. 564 с.
10. Павелків, Р. Вікова психологія : підручник для студ. вищ. навч. закл. К. : Кондор-Видавництво, 2015. 469 с.
11. Прасол Д., Литвиненко І. Вікова та педагогічна психологія: мультимедійний навчально-методичний посібник. Миколаїв: Арнекс, 2016. 150 с.
12. Приходько Ю., Юрченко В. Психологічний словник-довідник: навч. посіб. К: Каравела, 2016. 328 с.
13. Романовська Л., Подкоритова Л. Основи психології та педагогіки: навч. посіб. К: Каравела, 2018. 452 с.
14. Савчин М., Василенко В. Вікова психологія: навч.посібник. 5-те видання, перероблене, доповнене. К.: Академія, 2021. 376 с.
15. Сергєєнкова О. Загальна психологія: навч. посіб. Київ «Центр учбової літератури», 2015. 296 с.
16. Токарева Н., Шамне А. Вікова та педагогічна психологія : навчальний посібник. Київ, 2017. 548 с.

Додаткова:

1. Кузікова С. Психологічні основи становлення суб'єкта саморозвитку в юнацькому віці: монографія. Суми: Вид-во МакДен, 2012. 410 с.
2. Кухта М. Соціальний потенціал людей старшого віку в Україні: монографія. Київ : КНУКіМ. 2018. 304 с.
3. Кушнір Ю., Оверчук В., Шпортун О. Вікова та спеціальна психологія: навчальний посібник. Вінниця: Центр оперативного друку «Документ Принт»., 2020. 384 с.
4. Павелків Р., Цигипало О. Дитяча психологія. К.: Академвидав, 2008. 431 с.
5. Павелків Р., Харченко Є. Геронтопсихологія. Медико-біологічні та соціально-психологічні аспекти старіння. К.: Центр навчальної літератури, 2020. 476 с
6. Поліщук В. Криза 7 років: феноменологія, проблеми : навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2018. 112 с.
7. Приходько Ю., Юрченко В. Психологічний словник-довідник. Київ: Каравела, 2020. 419 с.
8. Розвиток особистості у різних умовах соціалізації : колективна монографія / за

ред. Л. Калмикової, Г. Хомич. Київ : Слово, 2016. 472

9. Тимків Л. Дослідження психологічних механізмів саморозвитку особистості в межах системного підходу. Теоретико-методологічні проблеми сучасної психології особистості, 23-24 вересня 2021 р.: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції / упорядник О.Г. Паркулаб. Івано-Франківськ, 2021. С.160-164.

10. Черезова І. Психологія життєвих криз особистості : навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. Бердянськ, БДПУ, 2016. 193 с.

Викладач: Тимків Л.С.